

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN ASETUS POHJOIS-KARJALAN MAAKUNNAN LUONNONSUOJELUALUEISTA

1. Tausta

Asiassa on kysymys pääosin Pohjois-Karjalan maakunnassa sijaitsevien, valtion hallinnassa olevien valtakunnallisiin suojeluohjelmiin tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvien sekä eräiden muiden valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankittujen alueiden perustamisesta luonnonsuojelualueiksi. Alueet perustetaan luonnonsuojelulain 17 §:ssä tarkoitetuiksi muiksi luonnonsuojelualueiksi. Tällä ympäristöministeriön asetuksella perustetaan lain 17 § 1 momentin nojalla ne alueet, joiden pinta-ala on enintään 100 hehtaaria. Sitä suuremmat alueet perustetaan valtioneuvoston asetuksella.

Pohjois-Karjalan luonnonsuojelualueiden perustaminen on osa valtakunnallista säädösvalmistelua, jolla saatetaan voimaan usean vuosikymmenen kuluessa luonnonsuojelutarkoituksiin hankituilla tai varatuilla valtion alueilla luonnonsuojelulain mukaiset rauhoitusmääräykset. Metsähallitus on valmistellut ympäristöministeriön ja sen asettaman säädösvalmistelutyöryhmän ohjauksessa alueiden suojelun toteuttamista.

Tämän ehdotuksen mukaisella ympäristöministeriön asetuksella perustettavat luonnonsuojelualueet sijaitsevat Ilomantsin, Juuan, Kontiolahden, Liperin, Polvijärven, Rääkkylän, Tohmajärven ja Valtimon kuntien sekä Joensuun, Kiteen, Lieksan, Nurmeksen ja Outokummun kaupungin alueella.

Valmistelun alkuvaiheessa on kuultu maakunnallisia ja paikallisia sidosryhmiä. Keskusteluissa on kartoitettu muun muassa maakuntaliiton, kuntien, riistahallinnon, metsästysseurojen sekä luonnonsuojelujärjestön näkemyksiä alueiden perustamisesta.

2. Perustettavien luonnonsuojelualueiden tarkoitus ja sisältö

Asetuksella perustettavilla luonnonsuojelualueilla toteutetaan osaltaan valtakunnallisten suojeluohjelmien, Natura 2000 -verkoston ja eräiden muiden suojelutarkoituksiin osoitettujen valtion alueiden suojelutoimenpiteet Pohjois-Karjalan maakunnan alueella. Suojelualueiden perustamisen tarkoituksena on säilyttää nämä alueet luonnontilaisina ja turvata niiden ekosysteemien häiriötön kehitys, tarvittaessa myös ennallistamalla muuttuneita luonnonympäristöjä tai hoitamalla luonnonhoitoa vaativia kohteita.

Erityisinä suojelutavoitteina Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla on lisäksi niiden suojeluperusteina olevien luontotyyppien ja niille tyypillisen lajiston sekä

muiden suojeluperusteina olevien lajien ja niiden elinympäristöjen suojeleminen ja lisääminen ja parantaminen.

Alueet palvelevat opetustarkoitusta sekä omatoimista retkeilyä, luonnon harrastusta ja tutkimusta. Alueiden perustaminen tukee myös luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä kuten luontomatkailua, jokamiehen oikeuksin tapahtuvaa marjastusta ja sienestystä sekä säänneltyä metsästystä.

Tällä asetuksella perustetaan 108 luonnonsuojelualuetta, joiden pinta-ala on yhteensä noin 2 527 hehtaaria. Pinta-alasta noin 34 hehtaaria on vesialueita. Samanaikaisesti annettavalla valtioneuvoston asetuksella on lisäksi tarkoitus perustaa 66 luonnonsuojelualuetta yhteispinta-alaltaan noin 33 990 hehtaaria.

3. Alueiden luonnonsuojelulliset perusteet

Luonnonsuojelualueet perustamalla turvataan Natura 2000 -alueiden, valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvien alueiden, METSO-ohjelman puitteissa suojeltujen tai valtiolle hankittujen alueiden sekä muiden luonnonsuojelualueiksi osoitettujen alueiden luonnonarvojen säilyminen.

Pohjois-Karjalan maakunta kuuluu kokonaisuudessaan Pohjois-Karjalan eliömaakuntaan. Metsäkasvillisuuden mukaan luokiteltuna noin 60 % alueesta kuuluu eteläboreaaliseen ja 40 % keskiboreaaliseen vyöhykkeeseen. Suokasvillisuusvyöhykkeistä noin 55 % alueesta kattaa viettokeidasvyöhyke ja 45 % Pohjanmaan aapasuovyöhyke.

Pohjois-Karjalassa perustetaan luonnonsuojelualueeksi ympäristöministeriön asetuksella 33 Natura 2000 -verkoston aluetta sekä 75 muuta suojelualuetta.

Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla asetuksella toimeenpannaan alueiden suojelutavoitteita vastaava suojeleminen luonto- ja lintudirektiivin (1992/43/ETY ja 2009/147/EC) edellyttämällä tavalla. Alueet ovat tärkeitä luontodirektiivin liitteen I mukaisten luontotyyppien ja niille ominaisen lajiston suojelemiseksi. Alueilla esiintyy liitteen I luontotyypeistä mm. luonnonmetsiä, lehtoja, kalkkikallioita, aapa- ja keidassoita, puustoisia soita, vaihettumissoita ja rantasaita, lettoja, lähteitä ja lähdesaita, humuspitoisia järviä ja lampia, kirkasvetisiä lampia, pikkujokia ja puroja. Linnuston kannalta tärkeillä SPA-alueilla keskitytään alueelle ominaisen linnuston elinolosuhteiden turvaamiseen. Natura 2000 -alueiden suojelutavoitteina ovat luontotyyppit ja lajit ilmenevät tarkemmin alueiden Natura 2000 -tietolomakkeista.

Tällä asetuksella perustettavissa alueissa on 33 Natura 2000 -verkoston kohdetta, jotka sisältyvät usein myös jonkin luonnonsuojeluohjelmaan. Monia verkoston kohteita on myöhemmin laajennettu suojeluun varatuilla tai hankituilla alueilla. Osa Natura-alueista on valtaosin yksityistä suojelualuetta tai Naturan toteutus on kesken, joten alueet perustetaan valtion hallinnassa olevilta osin. Muita suojelualueita perustetaan 75 kappaletta.

Perustettavissa suojelualueissa on runsaasti pienialaisia vanhan metsän kohteita, jotka ovat tärkeä osa Pohjois-Karjalan ja koko Suomen luonnonmetsien verkostoa, esimerkiksi Akankankaan, Makonniemen, Louhipanjan, Purtovaaran, Vääräkankaan,

Sihvonvaaran, Päivärinteen, Kansikkovaaran, Pykäläkankaan, Jysmänvaaran, Syvälampien ja Simanaisenlehdon luonnonsuojelualueet. Ne sopivat usein elinympäristöksi luontodirektiivin liitteessä II mainitulle liito-oravalle (*Pteromys volans*) sekä vanhan metsän lintu-, hyönteis- ja sienilajeille. Monia näistä luonnonsuojelualueita monipuolistavat myös puustoiset suot, joitakin myös boreaaliset lehdot.

Tohmajärven lehtojen, Otravaaran ängelmälehdon ja Värtsilän laakson luonnonsuojelualan boreaaliset lehdot muodostavat edustavan otoksen Keski-Karjalan lehtokeskusalueen lehtoluonnosta. Luonnonsuojelualueisiin sisältyy useampia valtakunnallisen lehtojensuojeluohjelman kohteita, joiden lajistoon kuuluvat mm. luontodirektiivin liitteen II lajit myyränporras (*Diplazium sibiricum*) sekä harvinaiset itäiset putkilokasvilajit lehtoängelmä ja lehtoukonhattu. Lisäksi Tohmajärven lehtojen luonnonsuojelualan Jalajanvaaran valtakunnallisesti arvokkaalla perinnemaisemakohteella esiintyy harvinaisia perinnebiotooppien luontotyyppisiä alavat niitetyt niityt sekä alvarit ja kalkkivaikutteiset kalliokedot.

Härkinpuron luonnonsuojelualuetta luonnehtivat rehevät suot (puustoiset suot ja letot), lehdot, boreaaliset luonnonmetsät ja ultraemäksisen kallioperän luontotyyppit, joilla kasvaa niille ominaisia harvinaisia lajeja, mm. direktiivilaji serpentiiniraunioinen, tummaraunioinen ja limipullokas. Myös Iso-Veteläisen ja Jorhonkorven alueella suojellaan lettoja, Jorhonkorvessa myös lähteitä ja lähdesoita.

Petrovaaran luonnonsuojelualan keskeiset suojeluarvot pohjautuvat kalkkipitoisesta maaperästä johtuen reheviin luontotyyppisiin. Lehdot, huurreammallähteet ja letot ovat alueella edustavia, kuten myös karummilla paikoilla boreaaliset luonnonmetsät ja puustoiset suot.

Päätyeenlahden, Värtsilän laakson, Juurikkajärven, Hovinlampi-Ylälammen, Mattisenlahden ja Sysmäjärven sekä Joki-Hautalammen luonnonsuojelualueet kattavat pienehköjä osia kyseisistä Natura SPA-alueista, sillä alueet ovat valtaosin yksityisiä luonnonsuojelualueita. Perustettavilla luonnonsuojelualueilla on kuitenkin suuri merkitys linnuston suojelulle, sillä useimmat niistä kuuluvat Pohjois-Karjalan maakunnan arvokkaimpiin lintuvesialueisiin sekä kansainvälisesti arvokkaiisiin RAMSAR-kosteikkoalueisiin ja/tai (FIN)IBA-lintualueisiin. Ranta- ja vaihettumissuot sekä humuspitoiset järvet ja lammet ovat kahlaajien, ruovikko- ja vesilintujen sekä muutonaikaisten levähtäjien kannalta erittäin tärkeitä elinympäristöjä. Luonnonsuojelualueisiin sisältyvät rantametsät soveltuvat elinympäristöksi mm. lintudirektiivin liitteen I ja uhanalaiselle lajille, valkoselkätikalle (*Dendrocopos leucotos*), jonka kanta Pohjois-Karjalassa on valtakunnan vahvimpiä.

Natura-verkoston ulkopuolisia kohteita perustetaan luonnonsuojelualueiksi 75 kpl. Valtaosa Naturen ulkopuolisista luonnonsuojelualueista toteuttaa Etelä-Suomen metsien monimuotoisuus (Metso) -ohjelmaa. Ne ovat enimmäkseen runsaslahopuustoisia kangasmetsiä, harjumetsiä, puustoisia soita ja lehtoja. Luonnonsuojelualueisiin sisältyy myös perinnemaisemaa ja valkoselkätikkametsiä. Kohteisiin sisältyy myös useita valtakunnallisten suojeluohjelmien alueita.

Kustinsuon luonnonsuojelualueella suojellaan sisäsuomalainen viettokeidas. Juuan Avantolammin ja Savijärven suon luonnonsuojelualueilla on lettoa ja muita reheviä luontotyyppisiä. Juuan Vuoripuron luonnonsuojelualue on soidensuojelun täydennysohjelman kohde ja laajahko vaihteleva suokokonaisuus, jossa on mm. rämeitä, korpia, puroja ja lähteikköjä.

Kokonaisuutena Pohjois-Karjalan maakunnan luonnonsuojelualueet yhdessä valtioneuvoston asetuksella perustettavien luonnonsuojelualueiden kanssa edustavat ja suojelevat monipuolisesti alueen luontoa. Alueet täyttävät luonnonsuojelulain 10 §:n tarkoittamat yleiset edellytykset luonnonsuojelualueen perustamiseksi. Tarkempi erittely alueiden kohdentumisesta eri luonnonsuojeluohjelmiin ja Natura 2000 -verkostoon ilmenee muistion taulukosta 1.

4. Rauhoitusmääräykset sekä hoidon ja käytön tavoitteet

Ympäristöministeriön asetuksella perustettavat alueet ovat lain 17 §:ssä tarkoitettuja muita luonnonsuojelualueita. Niillä tulisivat pääsääntöisesti voimaan luonnonsuojelulain 17 a §:n 1 momentista johtuen lain 13 – 15 §:ssä säädetty rauhoitusmääräykset. Asetukseen otettaisiin näitä koskevat viittaussäännökset.

Luonnonsuojelulain 13 §:ssä todetaan luonnonsuojelualueilla kielletyt toimet. Kiellettyä sen mukaan olisi: 1) rakennusten, rakennelmien tai teiden rakentaminen, 2) maa-ainesten, kaivos-kivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen, 3) ojittaminen, 4) sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen, 5) luonnonvaraisten selkärankaisten eläimien pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen, 6) muutkin toimet, jotka vaikuttaisivat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen.

Lain 14 § sisältää poikkeukset 13 §:ssä kielletyistä toimista. Sallittua olisi: 1) alueen hoitoa, valvontaa, tutkimusta, yleisön opastamista, retkeilyä ja alueeseen tutustumista varten tarpeellisten rakennusten, rakennelmien ja polkujen rakentaminen, entistäminen ja kunnostaminen, 2) luonnonympäristöjen ja perinneluontotyyppien hoitaminen ja ennallistaminen sekä alueen luontaisen kehityksen palauttaminen, 3) alueen opastustoiminnan kannalta tarpeellisen tien rakentaminen, 4) marjojen ja hyötysienien poimiminen, 5) kalastaminen kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti, 6) poronhoitolain mukainen poronhoito, 7) alueella olevien teiden, sähkö- ja puhelinlinjojen sekä niihin liittyvien laitteiden käyttäminen ja kunnostaminen, 8) merenkulun turvalaitteiden ja vesistön kuluväylien kunnostaminen sekä vähäiset turvalaitteiden edellyttämät raivaukset, sekä 9) kartoitus ja maanmittaustyöt. Lisäksi alueella saadaan tilanteen niin vaatiessa ryhtyä pelastuspalvelun, palontorjunnan, rajavalvonnan, eläintautien vastustamisen sekä eläinsuojelun edellyttämiin välttämättömiin toimenpiteisiin.

Luonnonsuojelulain 15 §:än sisältyvät luvanvaraiset poikkeukset 13 §:n rauhoitusmääräyksistä. Metsähallitus voi alueen haltijaviranomaisena kyseisen lainkohdan nojalla antamallaan luvalla sallia alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta: 1) tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten

eläinten pyydystämisen tai tappamisen, sienien, kasvien tai niiden osien, eläinten pesien ja kivennäisnäytteiden keräämisen, 2) vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa laissa tarkoitettujen vieraslajien tai haitallisten vieraslajien sekä, jos laji on tullut liian runsaslukoiseksi tai käynyt muutoin vahingolliseksi, muidenkin kasvi- tai eläinlajin yksilöiden lukumäärän vähentämisen, 3) sellaisten pyyntiluvanvaraisten riistaeläinlajien yksilöiden, jotka suojelualueen ulkopuolella aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai omaisuudelle aiheutuvasta merkittävästä taloudellisesta vahingosta, poistamisen, 4) alueelle kaatuneen riistaeläimen haltuun ottamiseen, 5) kalastamisen muutoinkin kuin kalastuslain 7 §:ssä tarkoitettulla tavalla, 6) poronhoitoon liittyvien rakennusten ja rakennelmien rakentamisen, 7) geologisen tutkimuksen ja malminetsinnän, 8) ilma-aluksella laskeutumisen, 9) muidenkin kuin 14 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen rakennusten ja rakennelmien entisöinnin ja kunnostamisen.

Lisäksi Metsähallitus voi suojelualueen haltijaviranomaisena 15 §:n 2 momentin nojalla sallia hirvenajon metsästyksen yhteydessä. Tämä mahdollistaa perustettavien suojelualueiden sisällyttämisen jatkossakin perinteisiin hirvenmetsästyalueisiin, mikäli alueita vuokranneet seurat näin haluavat.

Lain 15 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti Metsähallitus voi sallia vierasperäisten eläinlajien yksilöiden vähentämisen. Siten minkin ja supikoiran ja muidenkin vieraslajien, kuten kanadanmajavan metsästäminen on kaikilla perustettavilla alueilla mahdollista alueen haltijaviranomaisen luvalla.

Luvanvaraiset poikkeukset voivat luonnonsuojelulain 15 § 1 momentin 2 kohdan mukaisesti liittyä myös muunkin liikaa lisääntyneen tai vahingolliseksi osoittautuneen lajin yksilöiden vähentämiseen tai 3 kohdan mukaisesti suojelualueen ulkopuolella aiheutuvan turvallisuus- tai vahinkouhan torjumiseksi tarpeelliseen pyyntiluvanvaraisen riistaeläimen yksilöiden poistamiseen. Pohjois-Karjalan suojelualueilla tällainen lain tarkoittama pyyntiluvanvarainen riistaeläin voi olla esimerkiksi karhu, jonka tappaminen luonnonsuojelualueella voisi siten olla mahdollista Metsähallituksen luvalla, mikäli eläinyksilö aiheuttaisi ilmeistä uhkaa tai vaaraa turvallisuudelle tai omaisuudelle.

Metsähallitus on vuokrannut kyseisiä luonnonsuojelualueiden perustamista varten valtiolle hankittuja alueita pääosin hirvieläinten metsästyksen, ja vaihtelevasti myös muun riistan metsästyksen. Tehtyjä vuokrasopimuksia ja lupaehtoja on asetuksen antamisen yhteydessä tarpeen tarkistaa vastaamaan luonnonsuojelualueita koskevia säännöksiä. Suojelualueiden perustaminen ei kuitenkaan merkitse sitä, että alueiden käyttö metsästyksen kokonaan estyisi, kuten edellä on kuvattu. Asetukseen otettaisiin voimaantuloa koskevaan 4 §:än siirtymäsäännös siitä, että olemassa olevien sopimusten mukainen metsästyksesi voisi jatkua rauhoitusmääräysten estämättä xx.xx.xxxx asti.

Perustettavilla suojelualueilla on sähköjohtoja ja käytössä olevia teitä. Luonnonsuojelulain 14 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaisesti luonnonsuojelualueella olevien teiden ja sähkölinjojen käyttäminen ja kunnostaminen on suojelualueella sallittua. Uusien teiden rakentaminen on kiellettyä.

Muun luonnonsuojelun alueen perustamisasetuksella voidaan lain 17 a §:n 5 momentin nojalla sallia muun muassa tien, johdon ja kaapelin rakentaminen, ojan kaivaminen ja muu vastaava toimenpide, jos toimenpiteet eivät vaaranna alueen perustamistarkoitusta.

Luonnonsuojelun alueiden ympärillä olevien alueiden kuivatustarpeisiin liittyen saattaa useilla alueilla olla tarpeen johtaa vesiä myös suojelun alueille tai niiden kautta. Sen vuoksi asetuksen 3 §:n 2 momentin 1 kohtaan sisällytetään tätä varten olemassa olevien ojien välttämättömän ylläpidon ja kunnostamisen salliva säännös. Käytännössä tällaisten toimenpiteiden yksityiskohdista on aina tarpeen sopia Metsähallituksen kanssa. Toimenpiteitä suunniteltaessa tulee lisäksi noudattaa, mitä luonnonsuojelulain 10 luvussa säädetään Natura 2000 –verkostoon liittyen.

Asetusluonnoksen 3 pykälän 2 momentin 2 kohdassa sallittaisiin olemassa olevan moottorikelkkauran ylläpitoon liittyvät välttämättömät toimenpiteet. Tällaiset sopimusperusteiset urat sijaitsevat Vääräkankaan, Cajanderin ja Päätyeenlahden luonnonsuojelun alueilla. Olemassa olevien vesisäiliön ja siihen liittyvien vesiputkien yllä- ja kunnossapito sallittaisiin Värtsilän laakson luonnonsuojelun alueella 3 kohdan mukaisesti. Värtsilän laakson luonnonsuojelun alueella sijaitsee lisäksi rajavartiolaitoksen toimintaan liittyvä tähytystorni, jonka kunnossapito sallittaisiin.

Luonnonsuojelulain nojalla suojeltavien alueiden hoidon ja käytön keskeisin tavoite on alueiden säilyttäminen luonnontilaisina siten, että ekosysteemit kehittyvät luonnon omien prosessien mukaisesti ja ihmisen aiheuttamat häiriöt ovat mahdollisimman vähäisiä. Suurimmalla osalla Pohjois-Karjalan maakunnan alueista tämä on riittävä toimenpide suojelun arvojen turvaamiseksi.

Eräillä alueilla on kuitenkin ennallistamis- tai luonnonhoitotarvetta, esimerkiksi ojitettuja soita sekä hoitoa vaativia lehtoja ja valkoselkätikkametsiä, joista on tarpeen raivata alikasvosta. Metsäluonnon luontaista dynamiikkaa jäljittelevillä metsien ennallistamispoltoilla monipuolistetaan entisiä talousmetsiä. Lehtojen ja uhanalaisten tai muuten erityisten lajien elinympäristöjen hoito vaativat toistuvia toimenpiteitä. Myös perinnemaisemien luonnonarvojen turvaaminen ja lisääminen edellyttävät jatkuvaa hoitoa. Tämä voi tapahtua esimerkiksi alueiden vuokraamisella laiduntamiseen.

Luontoarvojen turvaamisen lisäksi tavoitteena perustettavilla luonnonsuojelun alueilla on luonto- ja kulttuuriarvot huomioivan virkistyskäytön mahdollistaminen. Alueilla on nähtävyyksiarvoja ja ne ovat luonnossa liikkumisen ja luonnonhavainnoinnin kohdealueita. Alueet tukevat myös kestävän luontomatkailun kehittämistä.

Ennallistamisen ja luonnonhoidon sekä virkistyskäytön ja luontomatkailun tarpeita voidaan tarkastella tarkemmin alueita koskevissa hoidon ja käytön suunnitelmissa sekä yksityiskohtaisemmissa toimenpidesuunnitelmissa.

5. Ehdotuksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

Kaikki Pohjois-Karjalan luonnonsuojelun alueet ovat valtion omistuksessa ja siirtyneet tai siirtymässä Metsähallituksen hallintaan ja hoitoon, eikä suojelun alueiden

perustaminen aiheuta erityisiä hallinnollisia vaikutuksia. Toiminnallisena yksikkönä toimii Metsähallituksen Luontopalvelut.

Uusien luonnonsuojelualueiden perustaminen aiheuttaa sekä investointiluonteisia kustannuksia että vuotuisia alueiden hallintaan ja hoitoon liittyviä kuluja. Edellisiä ovat muun muassa maanmittaustoimitusten, mahdollisen luonnonsuojelualueiden merkinnän, luonnonsuojelullisten perusselvitysten ja palvelurakenteiden rakentamisen aiheuttamat kustannukset, jotka olisivat arviolta noin 55 000 euroa. Vuotuisia kustannuksia aiheutuu muun muassa palvelurakenteiden hoidosta, opastuksesta sekä alueiden luonnon ja käytön seurannasta sekä valvonnasta. Näiden kulujen arvioidaan olevan noin 15 000 euroa vuodessa. Investointi- ja vuotuiset ylläpitokulut eivät sisällä hallintokuluja. Kulut katetaan valtiontalouden kehyspäätöksessä hyväksytyjen määrärahojen puitteissa.

Alueita koskevia metsästysvuokrasopimuksia koskevat muutokset asetusta vastaavaksi aiheuttavat Metsähallituksessa hallinnollisia toimenpiteitä, mitä varten asetukseen otettaisiin siirtymäaika asetuksen voimaan tullessa voimassa olevien sopimusten mukaisen metsästyksen jatkumisesta xx.xx.20xx saakka.

6. Lausunnot

Valmistelun alkuvaiheessa on kuultu maakunnallisia ja paikallisia sidosryhmiä. Keskusteluja on käyty kaikkiaan 20 tilaisuudessa, joissa on kartoitettu mm. maakuntaliiton, kuntien, luonnonsuojelujärjestöjen, riistahallinnon ja metsästyseurojen näkemyksiä alueiden perustamisesta. Lisäksi on järjestetty erillinen yleisötilaisuus Joensuussa.

Lausuntoa asetusluonnoksista pyydettiin Lausuntopalvelussa...

7. Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan päivänä kuuta 20 . Voimaantuloa koskevan 4 §:n 3 momenttiin sisältyy siirtymäsäännös, jonka nojalla nykyisten metsästysvuokrasopimusten mukainen metsästys alueilla voi jatkua xx.xx.20xx saakka. Vuokrasopimusten uusiminen käynnistetään välittömästi asetusten tultua voimaan. Lähtökohtana sopimusten uusimiselle on metsästyksen jatkuminen luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisen poikkeuslupajärjestelmän mahdollistamissa puitteissa.

Taulukko 1. Ympäristöministeriön asetuksella perustettavien luonnonsuojelualueiden pinta-alat ja sijoittuminen Natura 2000 -verkostoon ja kansallisiin suojeluohjelmiin tai -päätöksiin.

Nimi	Pinta-ala, ha	Maa, ha	Vesi, ha	Natura 2000 -verkosto		Kansallinen suojeluohjelma- tai päätös	Natura 2000 pinta-ala, ha	Ohjelma tai METSO pinta-ala, ha	Muu pinta-ala, ha
				Tunnus	Tyyppi				
Jorhonkorven LSA	38,5	38,5	0,0	FI0700094	SAC		38,5		
Keträniemen LSA	16,1	16,0	0,1						16,1
Kuusivaaran LSA	12,1	12,1	0,0			METSO		12,1	
Olkolan LSA	10,5	10,5	0,0			METSO		10,5	
Rati-Kalikan LSA	10,0	10,0	0,0			METSO		10,0	
Valkealammen LSA	36,4	34,5	1,9			AMO000016		36,4	
Haavanpään LSA	15,1	15,1	0,0			METSO		15,1	
Hoikan LSA	19,5	19,5	0,0			METSO		19,5	
Hopealahden LSA	1,9	1,9	0,0	FI0700036	SAC	AMO070432	1,7	1,7	
Kiiesvaaran LSA	27,8	27,8	0,0			METSO		27,8	
Koivurinteen LSA	7,9	7,9	0,0			METSO		7,9	
Kyhönpuron LSA	1,7	1,7	0,0						1,7
Lappalaisenvaaran LSA	7,1	7,1	0,0						7,1
Paskovaaran LSA	19,7	19,7	0,0			AMO070413		19,7	
Tuupasenaution LSA	19,0	19,0	0,0						19,0
Viesimonvaaran LSA	90,0	90,0	0,0			METSO		90,0	
Vintilänvaaran LSA	27,8	27,8	0,0			SSO070197 METSO		18,1	9,7
Aisusjoen LSA	14,0	14,0	0,0			METSO		14,0	
Avantolammin LSA	0,5	0,5	0,0			SSO070203		0,5	

Härkinpuron LSA	98,7	98,4	0,3	FI0700015	SAC	SSO070210 METSO	35,6	76,5	1,5
Kuhnustan LSA	64,5	64,5	0,0			METSO		64,5	
Louhipanjan LSA	40,1	40,1	0,0	FI0700052	SAC	AMO000049 METSO	15,2	24,7	
Petrovaaran LSA	15,9	15,6	0,3	FI0700013	SAC	LHO070292 SSO070203 SSO070212 SSO070213	11,9	9,0	
Rajasuon LSA	56,4	56,4	0,0			AMO070417		25,8	30,5
Savijärven suon LSA	53,7	52,7	1,0	FI0700014	SAC	SSO070203 METSO	20,6	52,5	
Suolamminpuron LSA	4,6	4,6	0,0			METSO		4,6	
Taavettilan LSA	8,0	8,0	0,0			METSO		8,0	
Vellikosken putaiden LSA	9,6	8,4	1,3						9,6
Vuokon LSA	2,9	2,9	0,0			METSO		2,9	
Juurikkajärven LSA	45,7	36,1	9,7	FI0700002	SPA	LVO070159	36,1	37,3	7,0
Koivukummun LSA	11,5	11,5	0,0						11,5
Kustinsuon LSA	43,8	43,8	0,0			SSO070189		43,6	
Lönnrotin petäjän LSA	0,3	0,3	0,0						0,3
Makonniemen LSA	14,8	14,8	0,0	FI0700115	SAC		14,6		
Mehonmäen LSA	4,0	4,0	0,0			METSO		4,0	
Otravaaran ängelmälehdon LSA	1,0	1,0	0,0	FI0700088	SAC	LHO070295	0,6	0,4	0,3
Päätteenlahden LSA	93,6	90,8	2,7	FI0700003 FI0700148	SAC SPA	LVO070160 METSO	49,2	18,0	24,7
Sepänlammen LSA	5,5	5,5	0,0						5,5
Vaaranmäen LSA	0,8	0,8	0,0			METSO		0,2	0,6
Eerikkalan LSA	8,2	8,2	0,0			METSO		8,2	
Havukkavaaran LSA	23,6	23,6	0,0			METSO		5,5	18,2
Kontioniemen LSA	6,0	6,0	0,0			SSO070191		5,7	

Pöllönvaaran LSA	10,5	10,5	0,0			METSO		10,5	
Soikkelin LSA	43,6	43,6	0,0	FI0700116	SAC	AMO070422 METSO	25,5	41,3	
Teerisaaren LSA	48,8	48,1	0,7			METSO		8,1	40,7
Utranharjun LSA	15,9	15,9	0,0			METSO		15,9	
Cajanderin LSA	25,8	25,6	0,2	FI0700048			25,1		0,7
Heinäjoen LSA	2,2	2,2	0,0						2,2
Iso-Veteläisen LSA	16,4	16,4	0,0	FI0700073	SAC	METSO	5,0	1,8	9,6
Kurvitsan LSA	16,1	15,7	0,4			METSO		16,1	
Leipävaaran LSA	64,0	64,0	0,0			METSO		58,8	5,2
Lietepuron LSA	3,6	3,6	0,0			METSO		3,6	
Nevalan LSA	3,5	3,5	0,0			METSO		3,5	
Pitkäkosken LSA	6,9	6,9	0,0			METSO		6,9	
Pitkänjärvenharjun LSA	35,9	35,2	0,7						35,9
Purtovaaran LSA	93,3	82,5	10,7	FI0700137	SAC	METSO	78,1	15,1	
Räsävaaran LSA	36,7	36,7	0,0			METSO		36,7	
Saunapuron LSA	4,0	4,0	0,0			METSO		4,0	
Välivaaran LSA	16,9	16,9	0,0			METSO		16,9	
Vääräkankaan LSA	25,2	25,2	0,0	FI0700140	SAC	AMO000018	25,2	23,6	
Halla-ahon LSA	9,5	9,5	0,0			METSO		9,5	
Iso-Juurikan LSA	15,7	15,7	0,0	FI0700083	SAC	HSO070085	15,5	15,6	
Karpanrimmen LSA	27,2	27,2	0,0			METSO		13,7	13,5
Koskelan LSA	13,5	13,5	0,0						13,5
Kuusivalkaman LSA	19,3	19,3	0,0						19,3
Mattisenlahden LSA	10,3	10,3	0,0	FI0700006	SPA	LVO070164	10,0	10,0	0,3

Munakukkula-Niinivaaran LSA	15,9	15,9	0,0	FI0700017	SAC	HSO070082 LHO070303 SSO070191	15,9	15,9	
Myllypuron LSA	1,5	1,5	0,0			SSO070191 METSO		1,5	
Polvisuon LSA	6,9	6,9	0,0			METSO		6,9	
Saariniemi-Tervalahden LSA	91,3	91,0	0,3	FI0700024	SPA	METSO	51,0	26,6	7,6
Suokon LSA	8,0	8,0	0,0						8,0
Suuri-Linnon LSA	2,6	2,6	0,0			METSO		2,6	
Kansikkopuron LSA	14,0	14,0	0,0	FI0700110	SAC	METSO?	5,6		8,4
Leipijoen LSA	7,9	7,9	0,0			METSO		7,9	
Likikorven LSA	3,5	3,5	0,0			METSO		3,5	
Lotmonsuon LSA	18,5	18,5	0,0			METSO		18,5	
Palovaaran LSA	5,2	5,2	0,0						5,2
Päivärinteen LSA	11,3	11,2	0,1	FI0700126	SAC		11,3		
Sihvonvaaran LSA	33,3	33,3	0,0	FI0700145	SAC	AMO000055	33,3	20,1	
Suojärven LSA	52,9	52,8	0,1			LVO070166 METSO		24,0	28,9
Palorannan LSA	13,4	13,4	0,0						13,4
Sysmäjärven LSA	9,2	9,1	0,1	FI0700001	SPA	LVO070167	5,8	5,9	
Sätöslahti-Laikanlahti-Pitkälähden LSA	17,2	17,1	0,1			LVO070168		0,9	16,3
Kivipurun LSA	64,7	64,7	0,0			METSO		64,7	
Kuorejärven LSA	7,7	7,7	0,0			AMO070430		7,6	
Akankankaan LSA	54,6	54,6	0,0	FI0700040	SAC	AMO070433	31,4	31,3	23,2
Joki-Hautalammen LSA	46,2	43,8	2,4	FI0700005	SPA	LVO070172 METSO	17,3	41,7	4,5
Hovinlampi-Ylälammen LSA	32,9	32,7	0,2	FI0700008	SPA	LVO070161	26,3	13,9	5,0
Pakarinlahden LSA	5,3	5,3	0,0			METSO		5,3	

Suurisaaren LSA	2,3	2,3	0,0			METSO		2,3	
Mieronvaaran LSA	12,7	12,7	0,0			METSO		12,7	
Peräsuon LSA	6,7	6,7	0,0						6,7
Pikku-Purolan LSA	8,1	8,1	0,0			METSO		8,1	
Retulammen LSA	4,2	4,2	0,0			METSO		4,2	
Saarionvaaran LSA	7,2	7,2	0,0			METSO		7,2	
Tohmajärven lehtojen LSA	59,0	59,0	0,0	FI0700038	SAC	LHO070306 METSO	21,4	28,2	19,0
Ukonlahden LSA	19,9	19,9	0,0			METSO		19,9	
Vartialan LSA	8,7	8,7	0,0						8,7
Vehkavaaran LSA	25,0	25,0	0,0			METSO		25,0	
Värtsilän laakson LSA	38,5	38,5	0,0	FI0700004 FI0700025	SAC SPA	LHO070311 LVO070175 METSO	26,6	25,3	3,3
Halmekorven LSA	21,8	21,8	0,0			METSO		21,8	
Jysmänvaaran LSA	16,8	16,8	0,0	FI0700141	SAC		16,8		
Kansikkovaaran LSA	31,9	31,3	0,6	FI0700128	SAC		31,9		
Syvävaaran LSA	17,7	17,7	0,0			METSO		17,7	
Majavikon LSA	1,6	1,6	0,0			METSO		1,6	
Pykäläkankaan LSA	75,4	75,4	0,0	FI0700129	SAC	METSO	12,9	62,5	
Simanaisenlehdon LSA	19,2	19,2	0,0	FI0700130	SAC	AMO070089	19,2	18,2	
Syvälampien LSA	72,2	72,2	0,0	FI0700131	SAC	METSO	63,3	9,0	

Käytetyt lyhenteet:

LSA = luonnonsuojelualue

AMO = vanhojen metsien suojeluohjelma

LHO = lehtojensuojeluohjelma

LVO = lintuvesien suojeluohjelma

RSO = rantojensuojeluohjelma

SSO = soidensuojeluohjelma

VMA= vanhojen metsien suojeluohjelma

METSO = Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma

SAC= Euroopan yhteisön erityisten suojelutoimien alue

SPA= Euroopan yhteisön erityinen suojelualue

Natura 2000 -verkoston, valtakunnallisten suojeluohjelmien tai METSO-ohjelman toteuttamiseksi valtiolle hankittujen alueiden lisäksi asetukseen sisältyy yllä olevan taulukon sarakkeessa ”muu pinta-ala” olevia alueita seuraavista syistä:

Keträniemen LSA	Alue (16,1 ha) on rantaosayleiskaavan suojelualuevaraus (kaava-SL). Huom. kaavamuutos -01.
Kyhönpuron LSA	Alue (1,7 ha) on Eimisjärven ympäristön osayleiskaavan suojelualuevaraus (kaava-SL).
Lappalaisenvaaran LSA	Alue (7,1) ha on siirtynyt valtiolle testamentilla.
Tuupasenaution LSA	Valtion perintönä tullut tila käytettäväksi luonnonsuojeluna (19,0 ha).
Vintilänvaaran LSA	Alueeseen sisältyy noin 9,7 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Härkinpuron LSA	Alueeseen sisältyy 1,5 hehtaaria valtiolle siirtynyttä YSA-aluetta.
Rajasuon LSA	Alueeseen sisältyy noin 30,5 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Vellikosken putaiden LSA	Alue (9,6 ha) on maakuntakaavan suojelualuevaraus (kaava-SL).
Juurikkajärven LSA	Alueeseen sisältyy noin 7,0 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura –verkoston ja ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Koivukummun LSA	Alue (11,5 ha) on hankittu luonnonsuojelutarkoituksiin EU:n aluekehittämismäärärahoilla.
Lönnotin petäjän LSA	Alue (0,3 ha) hankittu luonnonsuojelutarkoituksiin (Lönnotin petäjä, rauhoitettu puu).
Otravaaran ängelmälehdon LSA	Alueeseen sisältyy noin 0,3 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura –verkoston ja ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Päätyeenlahden LSA	Alueeseen sisältyy noin 24,7 hehtaaria Natura- ja ohjelma-alueen ulkopuolista valtiolle siirtynyttä yksityistä suojelualuetta.
Sepänlammen LSA	Alue (5,5 ha) on suojelusuunnitelmaan perustuva hankinta luonnonsuojelutarkoituksiin.
Vaaranmäen LSA	Alueeseen sisältyy 0,6 hehtaaria valtiolle siirtynyttä YSA-aluetta.
Havukkavaaran LSA	Alueeseen sisältyy 18,2 hehtaaria Suomi100-ohjelmassa suojeluun varattua aluetta.
Teerisaaren LSA	Alueeseen sisältyy noin 40,7 hehtaarin laajuinen suojelusuunnitelmaan perustuva hankinta luonnonsuojelutarkoituksiin.
Cajanderin LSA	Alue on varattu suojeluun Metsähallituksen omalla päätöksellä (suojelumetsä, Cajanderin aarnialue)

Heinäjoen LSA	Alue (2,2 ha) on varattu suojeluun Metsähallituksen omalla päätöksellä (suojelumetsä).
Iso-Veteläisen LSA	Alueeseen sisältyy noin 9,6 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura –verkoston ja ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Leipävaaran LSA	Alueeseen 5,2 hehtaaria valtiolle siirtynyttä yksityistä suojelualuetta.
Pitkänjärvenharjun LSA	Alue (36,9 ha) on varattu suojeluun Metsähallituksen omalla päätöksellä (suojelumetsä).
Karpanrimmen LSA	Alueeseen sisältyy valtiolle siirtynyt yksityinen suojelualue (13,5 ha).
Koskelan LSA	Alue (13,5 ha) on suojelusuunnitelmaan perustuva hankinta luonnonsuojelutarkoituksiin.
Kuusivalkaman LSA	Alue (19,3 ha) on suojelusuunnitelmaan perustuva hankinta luonnonsuojelutarkoituksiin.
Mattisenlahden LSA	Alueeseen sisältyy noin 0,3 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura –verkoston ja ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Saariniemi-Tervalahden LSA	Alueeseen sisältyy noin 7,6 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura –verkoston ulkopuolista kiinteistöä sekä noin 6,1 hehtaarin laajuinen suojelusuunnitelmaan perustuva hankinta luonnonsuojelutarkoituksiin.
Suokon LSA	Valtion perintönä tullut tila käytettäväksi luonnonsuojelualueena (8,0 ha).
Kansikkopuron LSA	Alueeseen sisältyy noin 5,4 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura –verkoston ulkopuolista kiinteistöä sekä 3,4 hehtaarin alue luontodirektiivin liitteen IV lajin vesitaloudellisten ennallistamistoimien toteuttamiseksi.
Palovaaran LSA	Alue (5,2 ha) on varattu suojeluun Metsähallituksen omalla päätöksellä.
Suojärven LSA	Alueeseen sisältyy noin 28,9 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Palorannan LSA	Valtion perintönä tullut alue käytettäväksi luonnonsuojelualueena (13,4 ha)
Sätöslahti-Laikanlahti-Pitkälahden LSA	Alueeseen sisältyy noin 1,3 hehtaarin laajuinen suojelusuunnitelmaan perustuva hankinta luonnonsuojelutarkoituksiin sekä noin 15,0 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Akankankaan LSA	Alueeseen sisältyy noin 23,2 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura –verkoston ja ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Joki-Hautalammen LSA	Alueeseen sisältyy noin 4,5 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura –verkoston ja ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Hovinlampi-Ylälammen LSA	Alueeseen sisältyy noin 5 hehtaarin alue luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura –verkoston ja ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Peräsuon LSA	Alue (6,7 ha) on valtiolle siirtynyt yksityinen suojelualue.

Tohmajärven lehtojen LSA	Alueeseen sisältyy noin 3,1 hehtaarin laajuinen suojelusuunnitelmaan perustuva hankinta luonnonsuojelutarkoituksiin, noin 3,0 hehtaaria valtiolle siirtynyttä yksityistä suojelualuetta sekä noin 12,9 luonnonsuojeluhankinnan myötä tullutta Natura –verkoston ja ohjelma-alueen ulkopuolista kiinteistöä.
Vartialan LSA	Alue (8,7 ha) on valtiolle siirtynyt yksityinen suojelualue.
Värtsilän laakson LSA	Alueeseen sisältyy noin 1,5 hehtaaria valtiolle siirtynyttä yksityistä suojelualuetta sekä noin 2 hehtaaria hankinnan myötä tullutta ohjelma- ja Natura-alueen ulkopuolista kiinteistöä.

LUONNONSUOJELU